

Aan de heer André Flahaut,
voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers

Betreft: verzoek tot oprichting van een parlementaire onderzoekcommissie met betrekking tot de activiteiten van een buitenlandse inlichtingendienst in ons land in samenhang met de eigen binnenlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

Waarde voorzitter,

De mogelijke activiteiten van de National Security Agency (NSA), de nationale inlichtingendienst van de Verenigde Staten van Amerika, in ons land en andere Europese staten hebben de jongste maanden heel wat stof doen opwaaien. Er ontstond vorig jaar grote ophef toen na onthullingen door Edward Snowden bekend werd dat de NSA op grote schaal Europese burgers afluistert en hun internetverkeer monitort. Zelfs politieke leiders werden daarbij niet gespaard. Betrouwbare bronnen bevestigen dat verschillende bedrijven, vooral actief in de IT-sector, meewerken met de NSA in het verzamelen van contactgegevens. Het is nauwelijks denkbaar dat de eigen binnenlandse veiligheids- en inlichtingendiensten niet op de hoogte zijn van die activiteiten en het is niet ondenkbaar dat diezelfde diensten bijstand hebben verleend en verlenen aan de NSA bij het ontplooiën van haar activiteiten.

Gelet op die mogelijke betrokkenheid en de omvang van bedoelde afluisterpraktijken en gelet op het grote belang dat moet worden gehecht aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, gewaarborgd door nationale en internationale rechtsregels, oordeelt de Liga voor Mensenrechten dat dit grootschalig tappen en opslaan van telefoon- en andere digitale gegevens het voorwerp zou moeten uitmaken van een onderzoek door een parlementaire onderzoekscommissie.

Het komt de Liga niet toe de concrete opdracht van zo'n onderzoekscommissie te formuleren. De Liga acht zich wel geroepen te wijzen op het belang van een democratische controle op de samenwerking van binnenlandse en buitenlandse inlichtingendiensten en van mogelijke maatregelen om onaanvaardbare en buitensporige spionageactiviteiten te voorkomen en aan banden te leggen.

De *Privacy and Civil Liberties Oversight Board*, een onafhankelijke onderzoekscommissie in het leven geroepen door het Amerikaanse Congres om na te gaan of de Amerikaanse inlichtingendiensten de privacy van burgers niet aantastten, oordeelt in haar recent rapport van 23 januari 2014 dat de NSA-praktijken illegaal zijn. Het rapport kan u hier terug vinden:

<http://www.pcllob.gov/SiteAssets/Pages/default/PCLOB-Report-on-the-Telephone-Records-Program.pdf>

Recent werd in de Duitse Bondsdag unaniem beslist een parlementaire onderzoekscommissie op te richten om uitsluitel te geven over de vraag in hoeverre de Duitse geheime diensten op de hoogte waren van de Amerikaanse 'illegale' praktijken. Daarbij blijkt het de bedoeling te zijn niet alleen verantwoordelijken van geheime diensten te horen, maar ook van grote internetbedrijven.

We signaleren nog dat de Nederlandse Orde van Advocaten bij de Balie te Brussel halfweg vorig jaar een klacht heeft neergelegd bij het parlementair Comité I om de NSA-praktijk aan te klagen met nadruk op de noodzakelijk geachte samenwerking van de NSA met Europese, en dus ook Belgische, veiligheidsdiensten.

De bescherming van de persoonlijke levenssfeer is een kostbaar goed en moet met alle mogelijke democratische middelen worden nagestreefd en gehandhaafd. Een parlementaire onderzoekscommissie is in het licht van de aangegeven feitelijkheden een instrument dat heel gepast kan worden aangewend.

Wij danken u voor de aandacht en het, naar wij hopen, positieve gevolg dat u aan ons verzoek wilt geven.

Met de meeste achting,

Jos Vander Velpen,
voorzitter Liga voor Mensenrechten

Paul Pataer,
ondervoorzitter